

Pilot bezien watervergunningen

Adviesrapport

Rijkswaterstaat WVL

11 juli 2019

Project
Opdrachtgever

Pilot bezien watervergunningen
Rijkswaterstaat WVL

Document
Status
Datum
Referentie

Adviesrapport
Definitief
11 juli 2019
109087/19-011.595

Projectcode
Projectleider
Projectdirecteur

109087
ir. L.F.C. Steens
ing. R.W.M.Jansen

Auteur(s)
Gecontroleerd door
Goedgekeurd door

ing. R.W.M. Jansen, mw. drs. T. Klumper
ing. J.J.M. Appelman, ing. J.G.M.A. Bouwman
ing. R.W.M. Jansen

Paraaf

Adres

Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer
Leeuwenbrug 8
Postbus 233
7400 AE Deventer
+31 (0)570 69 79 11
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Royal HaskoningDHV
Laan 1914 no 35
3818 EX Amersfoort
Postbus 1132
3800 BC Amersfoort

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	RESULTATEN PILOT ONDERZOEK EN VERVOLGSTAPPEN	7
2.1	Resultaten pilot onderzoek	7
2.2	Aanpak vervolgstappen: inhaalslag en structurele borging	8
3	PROJECTMATIGE AANPAK ACHTERSTAND	12
3.1	Scenario 0: geen inhaalslag	13
3.2	Scenario 1: inhaalslag alle vergunningen bezien	13
3.3	Scenario 2: inhaalslag potentieel risicovolle vergunningen bezien	15
3.4	Scenario 3: inhaalslag potentieel risicovolle vergunningen ambtshalve aanpassen	16
3.5	Scenario 4: inhaalslag selectie van vergunningen op andere gronden	17
4	STRUCTURELE BORGING AANPASSEN WATERVERGUNNINGEN	19
4.1	Maatregel 0: geen structurele veranderingen	20
4.2	Maatregel 1: uitbreiding van de capaciteit	20
4.3	Maatregel 2: vastleggen van de frequentie van bezien	22
4.4	Maatregel 3: organisatiewijziging voor het bezien van risicovolle vergunningen	23
5	ADVIES	24
	Laatste pagina	25
	Bijlage(n)	Aantal pagina's
I	Gebruikte afkortingen	1

INLEIDING

De afgelopen jaren is de waterkwaliteit in Nederland duidelijk verbeterd, maar nog onvoldoende om alle doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) te halen. Daarom hebben rijk, regionale overheden, bedrijfsleven en een groot aantal maatschappelijke organisaties eind 2016 de intentieverklaring Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater ondertekend. In de Delta-aanpak Waterkwaliteit zijn acties opgenomen die er toe moeten leiden dat de waterkwaliteit in Nederland in brede zin zal verbeteren. Eén van de acties die Rijkswaterstaat in dit kader heeft voorgedragen is *'de screening van de vergunningen voor het lozen van industrieel afvalwater op Rijkswateren (actueel, adequaat, volledig)'*. In deze pilot wordt verder in het bijzonder aandacht besteed aan relatief recent beleid en of nieuwe documenten voor BBT¹, ZZS², potentiële ZZS en opkomende stoffen.

Rijkswaterstaat is bevoegd gezag voor een groot aantal watervergunningen (ongeveer 800), vaak van grote bedrijven. Deze lozen rechtstreeks op rijkswater. Er is gekozen om in eerste instantie te starten met een pilot voor de beoordeling van 49 vergunningdossiers, verder genoemd watervergunningen. Daarnaast zijn er zeventien watervergunningen beoordeeld die in samenwerking met de DCMR³ door Rijkswaterstaat zijn aangedragen in verband met een inventarisatieonderzoek naar ZZS.

De doelen van de pilot zijn als volgt:

- 1 in beeld brengen welke (eventuele) acties nodig zijn om de vergunningen van de pilotbedrijven in overeenstemming te brengen met de beleidsdoelstellingen en wetgeving, waaronder beste beschikbare technieken, mede ten aanzien van de hierboven genoemde stoffen;
- 2 in beeld brengen wat de effectiviteit is van het bezien van vergunningen (opbrengst versus kosten) en welke knelpunten worden ervaren bij de werkzaamheden (bijvoorbeeld capaciteit, kennis, procedures, regelgeving, et cetera) en hiervoor een samenvattend projectrapport opstellen;
- 3 op basis van deze pilotbedrijven een advies opstellen voor Rijkswaterstaat ten behoeve van de uitvoering van het actualiseren van de overige watervergunningen van Rijkswaterstaat.

Door middel van de Samenwerkingsovereenkomst (SO3) heeft Rijkswaterstaat opdracht verstrekt aan de adviesbureaus Witteveen+Bos en Royal HaskoningDHV voor het uitvoeren van de pilot. De bureaus werken in deze opdracht samen waarbij Witteveen+Bos optreedt als penvoerder en eerste aanspreekpunt voor Rijkswaterstaat.

In voorliggend rapport wordt een advies opgesteld voor actualisatie van het hele bestand industriële watervergunningen (doel 3). Dit omvat zowel advies voor het uitvoeren van een inhaalslag als advies voor een structurele borging van het bezien en daarop volgend actualisatie van de watervergunningen. Dit advies is gebaseerd op de resultaten van het onderzoek gericht op doelen 1 en 2. In een separaat rapport (Pilot bezien watervergunningen - Eindrapport onderzoek en resultaten, kenmerk 109087/19-011.594 d.d. 11 juli 2019) zijn deze eerste twee doelen uitgewerkt en gerapporteerd. Dit betreft het bezien van 66 watervergunningen, het beschrijven van de onderzoeksmethodiek en de resultaten.

¹ Beste beschikbare technieken.

² Zeer Zorgwekkende Stoffen; de criteria die bepalen of een stof een ZZS is, zijn opgenomen in artikel 1.3c van de Activiteitenregeling.

³ Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een samenvatting van de resultaten en conclusies van de pilot opgenomen en wordt een brug naar de vervolgaanpak geslagen. Daarbij komen uitgangspunten en randvoorwaarden voor de omvang van het vergunningenbestand, benodigde uren, kosten en doorlooptijd aan bod. Tevens worden randvoorwaarden ten aanzien van kennis, competenties en markt behandeld.

In hoofdstuk 3 worden verschillende scenario's geschetst voor de mogelijke vervolgstappen voor het maken van een inhaalslag op de achterstand. Bij alle scenario's worden gevolgen voor uitvoering, risicobeheersing, kosten, doorlooptijd en voor- en nadelen toegelicht.

Hoofdstuk 4 geeft mogelijke maatregelen voor structurele borging van het bezien. Ook hierbij worden gevolgen voor uitvoering, risicobeheersing en voor- en nadelen behandeld.

Tot slot geeft hoofdstuk 5 op basis van de pilot een advies weer voor de vervolgaanpak voor zowel een inhaalslag als structurele borging.

RESULTATEN PILOT ONDERZOEK EN VERVOLGSTAPPEN

2.1 Resultaten pilot onderzoek

In de actie vanuit de Delta-aanpak Waterkwaliteit is verwoord dat het bezien zich richt op de actualiteit (leeftijd van de vergunning), adequaatheid (in hoeverre wordt voldaan aan wettelijke eisen ten aanzien van BBT en ZZS) en volledigheid van de vergunningen (bevat de vergunning voldoende informatie om een goed oordeel te kunnen geven). De onderzochte vergunningen van Rijkswaterstaat zijn beoordeeld op basis van deze drie criteria, waarbij iedere vergunning uiteindelijk een kwalificatie heeft gekregen voor de urgentie van het aanpassen van de vergunning. De beoordelingsmethodiek is uitgebreid beschreven in paragraaf 3.3. van het onderzoeksrapport.

De mate van urgentie voor aanpassing van de vergunningen is ingedeeld in de volgende drie categorieën:

- 1 categorie korte termijn: voor deze vergunningen is het nodig dat aanpassing direct wordt opgepakt. Onder korte termijn wordt een termijn van circa twee jaar verstaan, gerekend vanaf het moment dat de benodigde actie voor aanpassing uit het bezien volgt;
- 2 categorie middellange termijn: voor deze vergunningen is het nodig dat aanpassingen op middellange termijn worden doorgevoerd. Hierbij wordt gedacht aan een termijn van circa twee tot vier jaar gerekend vanaf het moment dat de benodigde actie voor aanpassing uit het bezien volgt;
- 3 categorie geen termijn voor aanpassing: voor deze vergunningen geldt dat er nauwelijks sprake is van aanpassingen of dat het alleen gaat om administratieve aanpassingen. Deze aanpassingen kunnen worden doorgevoerd op een natuurlijk moment, bijvoorbeeld als het bedrijf om een aanpassing van de vergunning vraagt.

Resultaat urgentie aanpassing vergunningen

Er is bij Rijkswaterstaat een achterstand ontstaan in het implementeren van (recente) wijzigingen in wet- en regelgeving in vergunningen. Onderstaande tabel geeft een eindoordeel over de termijn voor aanpassing van de vergunningen op basis van de bevindingen uit de pilot. De aantallen in de tabel zijn gebaseerd op de 49 vergunningen die door Rijkswaterstaat zijn aangedragen⁴.

Tabel 2.1 Eindoordeel voor aanpassing vergunningen

	Urgentiecategorie korte termijn	Urgentiecategorie middellange termijn	Urgentiecategorie geen termijn
aantal vergunningen	13	22	14

Uit de pilot blijkt dat voor circa 25 % van de vergunningen een aanpassing van de vergunning op korte termijn nodig is. Voor een aanvullende circa 50 % van de vergunningen is een aanpassing van de vergunning

⁴ Vanwege de representativiteit van de steekproef voor het gehele vergunningenbestand van Rijkswaterstaat, zijn de zeventien toegevoegde bedrijven uit het werkgebied van DCMR niet meegerekend in alle onderzoeksresultaten.

op middellange termijn nodig. Deze aanpassingen zijn nodig omdat geoordeeld is dat de vergunningen niet actueel, adequaat en/of volledig zijn. Oorzaken hiervan zijn:

- de dossiers van de watervergunningen bevatten onvoldoende of verouderde informatie over de processen en lozingen en/of de te gebruiken stoffen. Het dossier van een watervergunning is daarmee onvolledig;
- de vergunningen moeten op middellange termijn worden beoordeeld op BBT in relatie tot nieuwe BBT-documenten waaronder de BREF's;
- er is relatief weinig informatie beschikbaar over de omvang van lozingen van specifieke probleemstoffen, waardoor het trekken van conclusies over een stof in relatie tot het nieuwe stoffenbeleid van de ABM 2016 niet altijd mogelijk is;
- ZZS-beleid is nog niet in alle vergunningen doorgevoerd.

Uit de resultaten van de pilot zijn criteria afgeleid die een handvat bieden voor prioritering van het bezien van alle watervergunningen voor industriële lozingen.

Criteria voor vergunningen die aanpassing behoeven op korte termijn

Uit de resultaten van de pilot worden de volgende twee criteria afgeleid voor de indeling van vergunningen in de categorie waarbij aanpassingen op korte termijn nodig zijn:

- 1 een combinatie van de volgende aspecten:
 - moedervergunningen zijn ouder dan vijf jaar én
 - het bedrijf valt niet in de bedrijfstak energie, levensmiddelen en metaalbewerking én
 - het aantal wijzigingsvergunningen > vier of
- 2 bedrijven die procesafvalwater van derden ontvangen.

Criteria voor vergunningen die aanpassing behoeven op middellange termijn

Uit de resultaten van de pilot worden de volgende twee criteria afgeleid voor de indeling van vergunningen in deze categorie:

- 1 er is een nieuwe BREF van toepassing geworden;
- 2 er ontbreekt informatie over stoffen.

Criteria voor vergunningen waarvoor geen termijn voor aanpassing wordt voorgesteld

Uit de resultaten van de pilot wordt voor de vervolgaanpak het volgende criterium afgeleid voor de indeling van vergunningen in deze categorie:

- 1 eenvoudige directe afvalwaterlozingen met stoffen met een relatief lage waterbezwaarlijkheid.

2.2 Aanpak vervolgstappen: inhaalslag en structurele borging

Uit de resultaten van de pilot volgt dat er twee soorten vervolgstappen kunnen worden onderscheiden:

- 1 inhaalslag;
- 2 structurele borging.

Ad 1.

Uit de pilot volgt dat een deel van de vergunningen niet geheel actueel, adequaat en volledig is. Om er voor te zorgen dat het hele bestand aan watervergunningen op een toereikend niveau komt, adviseren wij een projectmatige aanpak voor het wegwerken of inlopen van de achterstand door het bezien en het daarop volgend aanpassen van watervergunningen. In hoofdstuk 3 worden meerdere mogelijke scenario's voor een projectmatige aanpak voor deze inhaalslag voorgesteld.

Ad 2.

Om ervoor te zorgen dat het vergunningenbestand van Rijkswaterstaat op niveau blijft en te voorkomen dat in de toekomst opnieuw achterstanden ontstaan, adviseren wij op basis van de uitgevoerde pilot een aantal maatregelen te treffen. In hoofdstuk 4 wordt een aantal maatregelen voor structurele borging voorgesteld, dat zowel het periodiek bezien als het actueel houden van de watervergunningen omvat.

Voor de scenario's en maatregelen wordt een globale doorkijk gegeven voor de aanpak, risico's, voor- en nadelen alsmede kosten en doorlooptijden. Deze doorkijk wordt zoveel mogelijk gebaseerd op de resultaten van de pilot. De uitgangspunten voor deze doorkijk worden hierna toegelicht voor wat betreft de omvang van het vergunningenbestand, benodigde uren, kosten en doorlooptijd. Daarnaast komen de randvoorwaarden voor wat betreft kennis, competenties en markt aan bod.

Uitgangspunten omvang vergunningenbestand

Het totale huidige vergunningenbestand van Rijkswaterstaat betreft 795 vergunningen. Hiervan zijn reeds 66 vergunningen gezien in de pilot. Rekening wordt verder gehouden met 10 % uitval van vergunningen die niet mee hoeven in een projectmatige inhaalslag van de achterstand om uiteenlopende redenen, zoals het feit dat vergunningen reeds in procedure zijn of dat de vergunningen niet meer relevant zijn (door bijvoorbeeld een bedrijfssluiting). Dit resulteert (afgerond op tientallen) in een totaal aantal van circa 660 vergunningen die gezien moeten worden.

Uitgangspunten inschatting benodigde uren

Het uitvoeren van de scenario's brengt inzet van personeel met zich mee. Deze inzet is zowel nodig voor het bezien van een vergunning, alsook voor de daarop volgende aanpassing van de vergunningen. De omvang van deze inzet is afhankelijk van meerdere factoren, zoals de complexiteit van de lozing, en de te verwachten benodigde aanpassing van de vergunning. Een kleine administratieve aanpassing kost (veel) minder tijd dan een inhoudelijke aanpassing.

Om een goede inschatting te kunnen maken van de benodigde personele inzet per scenario is gebruik gemaakt van de tijdsbestedingen in de pilot. In het onderzoeksrapport is hierover geconcludeerd:

- 1 voor het uitvoeren van bezien is gemiddeld 60-65 uur aan onderzoek nodig, exclusief een eventueel bedrijfsbezoek. De tijdsbesteding loopt hierbij sterk uiteen van circa tien uur tot 150 uur;
- 2 in de pilot is bevestigd dat de tijdsbesteding toeneemt met de complexiteit van de lozing;
- 3 voor het uitvoeren van de werkzaamheden is ervaring vereist op verschillende vakgebieden, zoals (proces)technische kennis, stoffenkennis, vergunningtechnische en juridische kennis.

De gemiddelde tijdsbesteding van het bezien per vergunning is bepaald over alle bedrijfstakken exclusief de vergunningen die aangedragen zijn door DCMR. Als de gemiddelde tijdsbesteding inclusief de vergunningen uit het werkgebied van DCMR wordt bepaald, leidt dit niet tot andere resultaten. Als uitgangspunt voor de inschatting van de benodigde uren voor het bezien van een vergunning wordt uitgegaan van 60 uur. Dit is de onderkant van het bovengenoemde gemiddelde dat uit de pilot naar voren komt, rekening houdend met enig efficiëntievoordeel vanwege standaardisatie van aanpak en uitvoering van het bezien.

In de pilot is ervoor gekozen om relatief uitgebreide bedrijfsrapportages op te stellen. Voor de aanpak van de resterende vergunningen van Rijkswaterstaat kan ervoor worden gekozen de rapportagevorm wat bondiger te houden dan in de pilot is gedaan. Geadviseerd wordt de rapportage hierbij zodanig vorm te geven dat de informatie goed in het vergunningdossier wordt vastgelegd.

In vervolg op het bezien moeten vergunningen worden aangepast. Deze aanpassingen lopen uiteen van een administratieve aanpassing tot het volledig herzien van de vergunning. Uit de pilot zijn hier geen uniforme kentallen voor af te leiden. Er wordt ingeschat dat een vergelijkbare inzet voor aanpassing nodig is als voor het bezien. Dit is gemiddeld 60 uur per watervergunning door een ervaren vergunningverlener. Dit past in het beeld dat onderzoekers hierbij hebben op basis van expert judgement. Voor complexe vergunningdossiers wordt 50 % uur extra tijd (90 uur in totaal) geraamd. Voor vergunningen die alleen ambtshalve en gedeeltelijk worden aangepast zonder dat eerst een bezienactie is uitgevoerd, wordt een derde minder tijd (40 uur in totaal).

Administratief procedurele werkzaamheden die niet behoren tot de normale werkzaamheden van een vergunningverlener en de uren van specialisten die in sommige gevallen nodig zijn, zitten niet in de kostenraming.

Bovenstaande uitgangspunten voor urenbestedingen voor het bezien en aanpassen van vergunningen zijn gebruikt voor de indicaties van de benodigde bezetting en de kosten voor de vervolgaanpak die in hoofdstukken 3 en 4 bij de scenario's en maatregelen worden gegeven.

Uitgangspunten globale kostenramingen

Voor de globale inschatting van de kosten voor de vervolgaanpak is gebruik gemaakt van de gemiddelde tijdsbesteding per vergunning voor het bezien en voor het aanpassen, zoals hiervoor reeds is toegelicht.

Als uitgangspunt voor de inzet van vergunningverleners is 1.419 uur per arbeidsjaar aangehouden. Voor de kosten van een vergunningverlener van Rijkswaterstaat wordt EUR 102.800,-- per arbeidsjaar aangehouden. Deze kentallen zijn aangeleverd door Rijkswaterstaat⁵.

Voor de kosten van uitbesteding wordt een projectmatig gemiddeld uurtarief aangehouden van EUR 145,-- (inclusief omzetbelasting). Daarnaast wordt gerekend met een opslag van 35 % project- en proceskosten die door Rijkswaterstaat worden gemaakt bij het uitbesteden van een opdracht. Deze kentallen zijn geraamd door de adviesbureaus Witteveen+Bos en Royal HaskoningDHV, de bureaus die de pilot hebben uitgevoerd.

Vanwege het globale karakter van de kostenramingen worden berekende kosten voor de vervolgaanpak afgerond op EUR 50.000,--.

Voor een aantal scenario's moet een voorselectie gemaakt worden van de aan te pakken vergunningen. Na voorselectie kunnen de kosten nauwkeuriger worden berekend.

Er bestaat samenhang tussen keuzes die gemaakt worden ten aanzien van een inhaalslag en keuzes die gemaakt worden ten aanzien van structurele borging. Dit kan invloed hebben op de hoogte en verdeling van de kosten tussen de inhaalslag en de structurele borging en op het moment waarop de kosten gemaakt worden. Er zijn teveel keuzemogelijkheden om deze samenhang in de globale kostenramingen mee te nemen.

Uitgangspunten inschatting doorlooptijd

De doorlooptijden voor het bezien van en het doen van aanpassingen aan de vergunningen zijn in tabel 2.2 weergegeven. Uit de pilot blijkt dat de vergunningen die op korte termijn aanpassing behoeven gemiddeld complexer zijn dan de andere vergunningen. Tevens is gebleken dat de doorlooptijd van het bezien langer was dan bij aanvang van de pilot was voorzien. De oorzaken hiervan zijn uiteenlopend van aard en zijn toegelicht in het onderzoeksrapport.

Op basis van de resultaten van de pilot is een inschatting gemaakt van de doorlooptijd voor noodzakelijke aanpassingen aan de vergunning. Een aanpassing van een vergunning in de categorie 'korte termijn' is vaak nodig vanwege een gebrek aan informatie. Het verkrijgen en interpreteren van deze informatie is onderdeel van de ingeschatte tijd voor aanpassing. Verder wordt bij de inschatting van de doorlooptijd uitgegaan van een uitgebreide vergunningprocedure (26 weken).

Bij de vergunningen die in de categorie 'middellange termijn' vallen, zullen aanpassingen in een deel van de gevallen mogelijk zijn met een reguliere vergunningprocedure (8 weken). Voor deze categorie wordt daarom rekening gehouden met een proceduretijd die zowel 8 als 26 weken kan bedragen.

Voor de vergunningen die in de categorie 'geen termijn' vallen, is geen directe vervolgaanpassing noodzakelijk. Het is wel mogelijk dat correspondentie met het bedrijf nodig is om de bevindingen te delen, het bedrijf van toekomstige aanpassingen op de hoogte te stellen en de bezienactie af te ronden. Voor afstemming met het bedrijf en afronding van het bezien wordt uitgegaan van een doorlooptijd van 6 weken.

Bij de inschatting van de doorlooptijden wordt geen rekening gehouden met eventuele bezwaar- en beroepsprocedures in vergunningprocedures.

⁵ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Handleiding Overheidstarieven 2019.

Tabel 2.2 Gemiddelde doorlooptijden per vergunning

Urgentie-categorie	Tijd voor bezien	Tijd voor opstellen en aanleveren informatie door initiatiefnemer	Proceduretijd voor aanpassing vergunning	Totale doorlooptijd
korte termijn	16 weken	8 weken	26 weken	50 weken
middellange termijn	12 weken	6 weken	8 of 26 weken	26 of 44 weken
geen termijn	12 weken	6 weken	niet van toepassing	18 weken

Randvoorwaarden kennis, competenties en markt

De dossieronderzoeken zijn in de pilot door (zeer) ervaren medewerkers van de onderzoeksbureaus uitgevoerd. Tijdens het onderzoek is gebleken dat dit voor veel van de watervergunningen ook noodzakelijk was. Gedurende het onderzoek is een medior medewerker ingestroomd, maar gebleken is dat de dossieronderzoeken in dat geval (alleen) met relatief veel begeleiding kon worden uitgevoerd. Het belang van de ervaringen van de medewerkers heeft te maken met de vaststelling dat de medewerkers van veel markten thuis moeten zijn om een goede beoordeling te kunnen maken. Dit omvat onder andere:

- technisch (en chemisch) onderlegd zijn met ruime kennis van productietechnieken;
- het hebben van voldoende juridische kennis over bijvoorbeeld de relatie tussen algemene regels en vergunningen;
- chemische kennis over stofeigenschappen en de achterliggende beoordelingsmethodieken;
- de mogelijkheid om op basis van alle informatie de urgentie van het aanpassen van de watervergunning te kunnen aangeven.

Op basis van de ervaringen is het mogelijk om de watervergunningen van niet-complexe bedrijven (in onderzoeksrapport categorie 1 genoemd) door een minder ervaren medewerker te laten uitvoeren.

Dit betekent dat bij de vertaling van de uren naar de organisatie van Rijkswaterstaat hoofdzakelijk uitgegaan zal moeten worden van ervaren medewerkers. Worden nieuwe (onervaren) medewerkers ingezet en aangetrokken, dan moet rekening worden gehouden met een ruime inwerktijd en een fors hogere tijdsbesteding.

Uit de pilot volgt dat er bij de regionale diensten in de huidige bezetting slechts weinig capaciteit beschikbaar is om in te zetten naast de reguliere werkzaamheden. Voor de inschatting van kosten en benodigde capaciteit wordt in dit rapport ervan uitgegaan dat dit een uitbreiding ten opzichte van de huidige capaciteit betreft voor Rijkswaterstaat, tenminste gedurende de looptijd van de inhaalslag en de borging.

Uit ervaringen van beide onderzoeksbureaus volgt dat het aantal ervaren medewerkers per bureau en mensen zelfstandig op de markt opererend, relatief beperkt is. Dit heeft gevolgen voor de beschikbaarheid van ervaren medewerkers voor aannamen bij Rijkswaterstaat. Dit heeft eveneens consequenties voor de mogelijkheden voor (omvangrijke) projectmatige uitvragen en detacheringen.

Bij de keuze voor een vervolgaanpak zal Rijkswaterstaat derhalve rekening moeten houden met een beperkt aanbod van ervaren vergunningverleners. Naar verwachting van de onderzoekers wordt deze krapte op de markt de komende jaren eerder groter dan kleiner.

PROJECTMATIGE AANPAK ACHTERSTAND

Om ervoor te zorgen dat het hele bestand aan watervergunningen op een toereikend niveau komt, wordt een projectmatige aanpak geadviseerd voor het wegwerken of inlopen van de achterstand met het bezien en het daarop volgend aanpassen van watervergunningen.

Geadviseerd wordt om hiervoor een taskforce op te richten die de selectie en prioritering maakt van de vergunningen die bezien moeten worden. De criteria hiervoor worden per scenario gedefinieerd. Deze taskforce kan de inhaalslag van het bezien van de vergunningen projectmatig aansturen en de focus houden op de inhaalslag. De taskforce maakt het eenvoudiger en efficiënter om de benodigde structurele maatregelen en de wijze waarop deze geïmplementeerd moeten worden inzichtelijk te maken.

In dit hoofdstuk wordt een aantal scenario's gepresenteerd hoe de inhaalslag kan worden uitgevoerd.

Ten aanzien van de aanpak van de achterstand in het bezien en aanpassen van vergunningen is de eerste keuze om al dan niet een inhaalslag te maken. De keuze om geen projectmatige aanpak toe te passen, is scenario 0:

- scenario 0: geen inhaalslag. Dit betekent feitelijk een voortzetting van de huidige situatie. Dit scenario doet geen recht aan de bevindingen uit de pilot.

Voor de situatie dat Rijkswaterstaat kiest om wel een inhaalslag te maken met een projectmatige aanpak, zijn vier scenario's geschetst:

- scenario 1: een inhaalslag die het bezien van alle vergunningen omvat;
- scenario 2: een inhaalslag gericht op het bezien van potentieel risicovolle vergunningen;
- scenario 3: een inhaalslag gericht op het direct ambtshalve aanpassen van vergunningen op een specifiek onderdeel zoals BBT-regelgeving of ZZS-beleid;
- scenario 4: een inhaalslag gericht op het bezien van een selectie van vergunningen op andere gronden dan risico's. Als voorbeeld kunnen hiervoor de volgende selectiecriteria worden genoemd:
 - sub 4a: gebiedsgerichte selectie van vergunningen;
 - sub 4b: selectie van vergunningen Wabo bevoegd gezag;
 - sub 4c: bedrijfstakinggestuurde selectie van vergunningen.

Scenario's 1, 2 en 4 bestaan uit twee stappen en starten met het bezien van vergunningen en vervolgens het aanpassen van de vergunningen waarvoor dat nodig is. Om de projectmatige inhaalslag beheersbaar in uitvoering te houden, wordt geadviseerd uitsluitend het bezien hierin mee te nemen. De eventuele aanpassing van de vergunning die uit het bezien volgt, vereist meer maatwerk per vergunning en wordt daarom door de vergunningverleners opgepakt. Deze scenario's volgen de gebruikelijke werkwijze in afstemming met de vergunninghouder en hebben daarmee direct effect op de benodigde structurele capaciteit.

Het vastleggen van een rapportage van het bezien van een selectie van vergunningen maakt het vergunningenbestand transparanter en beter herleidbaar. Dit komt de overdracht ten goede, in geval van wisseling van een vergunningverlener, in de samenwerking met Wabo bevoegd gezag en in afstemming met handhaving.

Scenario 3 gaat uit van het direct uitvoeren van een ambtshalve aanpassing van de watervergunning op een specifiek onderdeel, bijvoorbeeld BBT-regelgeving, zonder eerst de vergunning te bezien.

Bovenstaande scenario's worden hierna toegelicht, waarbij wordt aangegeven wat ze betekenen voor de uitvoering, risicobeheersing, kosten, doorlooptijd en wat de voor- en nadelen zijn.

3.1 Scenario 0: geen inhaalslag

Scenario 0 betreft een voortzetting van de huidige situatie waarbij geen projectmatige aanpak voor het bezien van het vergunningenbestand wordt gekozen. Redenen voor de keuze voor scenario 0 kunnen bijvoorbeeld liggen in beperkte beschikbare budgetten, beperkte capaciteit, andere prioriteitstelling of een voorkeur voor uitsluitend structurele maatregelen. Een keuze voor dit scenario doet geen recht aan de bevindingen uit de pilot, waaruit blijkt dat 75 % van de vergunningen aanpassing behoeft. 25 % van de vergunningen behoeft deze aanpassing op korte termijn.

Bij een keuze voor het achterwege laten van een inhaalslag wordt geadviseerd om wel als structurele maatregel de capaciteit van vergunningverleners op een zo kort mogelijke termijn substantieel te vergroten. Als de structurele capaciteit onvoldoende impuls krijgt, zal de keuze voor dit scenario tot gevolg hebben dat de achterstand snel verder zal oplopen. Als de structurele capaciteit wel een voldoende impuls krijgt, mag verwacht worden dat daarmee alsnog de achterstand op termijn kan worden ingelopen. Dit duurt naar verwachting wel substantieel langer dan bij aanpak van de achterstand middels een inhaalslag.

In onderstaande tabel zijn de kenmerken en gevolgen van scenario 0 weergegeven.

Tabel 3.1 Kenmerken en gevolgen scenario 0: geen inhaalslag

Aspect	Kenmerken/ gevolgen
Uitvoering	Voortzetten huidige werkwijze door de regionale diensten.
Beheersing risico's	Geen oplossing op middellange termijn, een groot aantal vergunningen is en blijft niet actueel, adequaat en volledig. Risico's kunnen beperkt blijven door een effectieve aanpak met structurele maatregelen en borging in de organisatie. Het risiconiveau is gelijk aan het huidige risiconiveau met dien verstande dat de achterstand nu bekend is bij RWS.
Globale kostenraming	Er zijn geen kosten voor een inhaalslag, deze vindt niet plaats.
Inschatting doorlooptijd	Er is geen doorlooptijd voor inhaalslag, deze vindt niet plaats.
Voordelen	Er is geen projectmatige inhaalslag benodigd. Er zijn geen kosten voor inhaalslag.
Nadelen	Er vindt geen actieve projectmatige aanpak van de achterstand in actualiteit, adequaatheid en volledigheid van het vergunningenbestand plaats Risicovolle lozingen van bedrijven blijven mogelijk lang onbekend en worden niet aangepakt.

3.2 Scenario 1: inhaalslag alle vergunningen bezien

Scenario 1 betreft een inhaalslag die het bezien van alle vergunningen omvat. Dit scenario bestaat uit het bezien van alle vergunningen en indien nodig in een vervolgslag het aanpassen van de vergunningen. Door het bezien en aanpassen van het gehele vergunningenbestand worden alle risico's geïnventariseerd en aangepakt. Het resultaat van scenario 1 is een actueel, adequaat en volledig vergunningenbestand op relatief korte termijn. Een belangrijke kanttekening hierbij is, dat er bij Rijkswaterstaat en in de markt onvoldoende aanbod is van vergunningverleners met de benodigde kennis en competenties, om scenario 1

daadwerkelijk binnen redelijk doorlooptijd te kunnen uitvoeren. Het scenario is te groot voor zowel Rijkswaterstaat als de markt. Dit scenario kan alleen uitgevoerd worden als het over een langere doorlooptijd wordt verspreid. Daarbij moet ook in ogenschouw worden genomen, dat de termijn voor het aanpassen van vergunningen pas in gaat nadat het bezien is uitgevoerd. Als het bezien lange tijd in beslag neemt, betekent dit dat er pas laat met aanpassen van vergunningen kan worden gestart.

Omwillen van beheersbaarheid en benodigde capaciteitsvraag wordt in dit scenario een gefaseerde risicogestuurde aanpak geadviseerd, waarbij gestart wordt met een selectie van de meest relevante vergunningen op basis van de resultaten van de pilot. Voor deze selectie kunnen de in paragraaf 2.1 gepresenteerde criteria worden gebruikt. Dit scenario sluit vrijwel alle risico's uit, maar doet geen recht aan de bevinding uit de pilot dat niet alle vergunningen op korte (of middellange) termijn aanpassing behoeven. Met dit scenario worden immers alle vergunningen bezien.

Scenario 1 vergt een forse inspanning van de vergunningverleners. Wordt dit scenario ingezet, dan kan er voor gekozen worden de vervolgacties uit het bezien - zijnde het doorvoeren van benodigde aanpassingen aan vergunningen - over de tijd te spreiden zodat door het bezien alle risico's in beeld zijn maar de organisatie op korte termijn niet teveel belast wordt.

Onderstaande tabel geeft de kenmerken en gevolgen van scenario 1 weer.

Tabel 3.2 Kenmerken en gevolgen scenario 1: inhaalslag alle vergunningen bezien

Aspect	Kenmerken/gevolgen
Uitvoering	Dit scenario omvat alle vergunningen. Centrale aanpak via een taskforce of aanpak via de regio's. Aangezien de aanpak projectmatig is, kan dit door Rijkswaterstaat zelf worden uitgevoerd of als project op de markt worden gezet.
Beheersing risico's	Doordat alle vergunningen worden bezien, is het risico dat onverwachte zaken in vergunningen worden gemist minimaal. Met een risicogestuurde gefaseerde aanpak wordt geborgd dat de meest risicovolle vergunningen het snelst worden behandeld.
Globale kostenraming	Globale kostenraming scenario 1 - bezien vergunningen: - alle vergunningen worden bezien: 660 vergunningen - hiervoor benodigd zijn 39.600 uren = 28 arbeidsjaren - kosten voor bezien door RWS = EUR 2.870.000 - kosten voor bezien door markt = EUR 7.800.000 Globale kostenraming scenario 1 - vervolg: aanpassen vergunningen: - volgend uit pilot behoeft 25 % geen aanpassing of pas aanpassing op een natuurlijk moment: 25 % reductie op 660 vergunningen - hiervoor benodigd zijn 29.700 uren = 21 arbeidsjaren - kosten voor aanpassen vergunningen door RWS = EUR 2.200.000 Totale kosten scenario 1 - bezien en in vervolg daarop aanpassen vergunningen: - totale kosten bezien en aanpassen vergunningen door RWS: EUR 5.000.000 - totale kosten bezien door markt en aanpassen vergunningen door RWS: EUR 9.900.000⁶ De uitgangspunten voor de kostenraming zijn opgenomen in paragraaf 2.2.
Inschatting doorlooptijd	De doorlooptijd van dit scenario is een variabele. Bij Rijkswaterstaat en de markt is er onvoldoende aanbod van vergunningverleners met de juiste kennis en competenties om een korte doorlooptijd van dit scenario te realiseren. Op basis van de pilot wordt een doorlooptijd van circa zeven jaar als nodig verwacht vanaf het moment van start van de inhaalslag. Dit betreft het bezien en het aanpassen van de vergunningen (exclusief eventuele bezwaar- en beroepsprocedures).
Voordelen	Alle vergunningen worden bezien en het volledige bestand is na de inhaalslag doorgelicht.

⁶ Door tussentijdse afronding van de getallen in de tabel, wijkt het totaal af van de som van de tussentijds afgeronde getallen.

Aspect	Kenmerken/gevolgen
	Het gehele doorgelichte vergunningenbestand biedt een goede en uniforme basis als vertrekpunt voor de structurele borging, waarmee vervolgens het gehele vergunningenbestand actueel, adequaat en volledig kan worden gemaakt. Positief (verlagend) effect op kosten voor een structurele borging, doordat middels deze aanpak alle vergunningen al een keer zijn gezien.
Nadelen	Het vastleggen van een feiten- en analyserapportage van het bezien voor alle vergunningen leidt tot meer administratie per vergunning. De aanpak brengt relatief veel kosten met zich mee op korte termijn doordat alle vergunningen worden gezien. De vraag is of deze (kundige) capaciteit ook werkelijk beschikbaar is bij markt en overheid of te werven is. De inhaalslag is in eerste instantie gericht op het bezien van alle vergunningen. Aanpassen van vergunningen legt door de vele te volgen procedures een hoge druk op de organisatie.

3.3 Scenario 2: inhaalslag potentieel risicovolle vergunningen bezien

Scenario 2 betreft een inhaalslag gericht op het bezien van uitsluitend potentieel risicovolle vergunningen. In dit scenario wordt een risicogestuurde selectie van vergunningen bezien. Het gaat hierbij om vergunningen van bedrijven waarvoor op basis van de resultaten uit de pilot een aanpassing van de vergunning op korte termijn nodig is. Op basis van de bevindingen uit de pilot zijn criteria ontwikkeld die als handvat kunnen dienen om de juiste vergunningdossiers te selecteren, zie paragraaf 2.1. Als het scenario 2 wordt toegepast, kunnen definitieve selectiecriteria samengesteld worden.

Onderstaande tabel geeft de kenmerken en gevolgen van scenario 2 weer.

Tabel 3.3 Kenmerken en gevolgen scenario 2: inhaalslag potentieel risicovolle vergunningen bezien

Aspect	Kenmerken/gevolgen
Uitvoering	Dit omvat alle vergunningen van bedrijven vallend onder de geselecteerde criteria. Centrale aanpak via een taskforce of aanpak via de regio's, dit is afhankelijk van de aard van het risico. Aangezien de aanpak projectmatig is, kan dit scenario als project door Rijkswaterstaat zelf worden uitgevoerd of als project op de markt worden gezet.
Beheersing risico's	De meest risicovolle vergunningen worden op korte termijn bezien.
Globale kostenraming	Globale kostenraming scenario 2 - bezien vergunningen: - van de 660 vergunningen moet gebaseerd op de pilot 25 % op korte termijn worden bezien: 160 vergunningen - hiervoor benodigd zijn 9.600 uren = 7 arbeidsjaren - kosten voor bezien door RWS = EUR 700.000 - kosten voor bezien door markt = EUR 1.900.000 Globale kostenraming scenario 2 - vervolg: aanpassen vergunningen: - alle vergunningen die worden bezien moeten worden aangepast, want er heeft al een selectie plaatsgevonden: 160 vergunningen - rekening houdend met een toeslag van 30 uur per vergunning vanwege complexe vergunningen zijn hiervoor benodigd 14.400 uren = 10 arbeidsjaren - kosten voor aanpassen vergunningen door RWS = EUR 1.050.000 Totale kosten scenario 2 - bezien en in vervolg daarop aanpassen vergunningen: - totale kosten bezien en aanpassen vergunningen door RWS: EUR 1.750.000 - totale kosten bezien door markt en aanpassen vergunningen door RWS: EUR 2.950.000 De uitgangspunten voor de kostenraming zijn opgenomen in paragraaf 2.2.

Aspect	Kenmerken/gevolgen
Inschatting doorlooptijd	De doorlooptijd vanaf het moment van start van de inhaalslag, wordt geschat op circa twee jaar nominale doorlooptijd op basis van de ervaringen in de pilot. Dit betreft het bezien en het aanpassen van de vergunningen (exclusief eventuele bezwaar- en beroepsprocedures). Dit is exclusief tijd voor voorselectie van vergunningen en tijd voor (eventuele) aanbesteding van het werk op de markt.
Voordelen	De meest risicovolle vergunningen worden op relatief korte termijn bezien. De kosten en inzet van capaciteit voor de inhaalslag zijn lager dan voor het scenario waarin alle vergunningen worden bezien, doordat alleen een selectie van vergunningen wordt bezien. Er worden op korte termijn geen (extra) kosten en capaciteit besteed aan vergunningen met een midden of laag risicoprofiel. Voor de potentieel risicovolle vergunningen biedt de doorgelichte selectie van het vergunningenbestand een goede basis als vertrekpunt om in een vervolgslag de actualiteit, adequaatheid en volledigheid van deze potentieel risicovolle vergunningen op orde te brengen.
Nadelen	Onverwachte (grote) risico's kunnen worden gemist, omdat alleen een selectie van vergunningen wordt bezien. De risicogestuurde inhaalslag is alleen gericht op het bezien van de potentieel risicovolle vergunningen. Voor de rest van het vergunningenbestand is nog geen basis gelegd om ze actueel, adequaat en volledig te gaan maken.

3.4 Scenario 3: inhaalslag potentieel risicovolle vergunningen ambtshalve aanpassen

Scenario 3 betreft een inhaalslag gericht op het ambtshalve aanpassen van vergunningen uitsluitend op een specifiek onderdeel of tekortkoming in de watervergunningen. Het verschil met scenario 2 is, dat vergunningen niet eerst worden bezien, maar direct ambtshalve worden aangepast op specifieke onderdelen uit bijvoorbeeld BBT-regelgeving door bijvoorbeeld het toevoegen van specifieke lozingsisen, monitoringsvoorschriften of rapportage- en onderzoeksplicht naar de minimalisatie van ZZS-emissies.

Criteria voor de selectie en prioritering van de aan te passen vergunningen kunnen worden gemaakt op basis van specifieke regelgeving. Een mogelijke invulling voor scenario 3, volgend uit de pilot, is het doorvoeren van aanpassingen op grond van de BREF CWW. Deze BREF is van toepassing op alle chemische bedrijven en moet vóór juni 2020 zijn geïmplementeerd. Om deze korte beschikbare termijn te halen kan er voor gekozen worden dit voorrang te geven en selectief hierop te actualiseren.

De volgende tabel geeft de kenmerken en gevolgen van scenario 3 weer.

Tabel 3.4 Kenmerken en gevolgen scenario 3: inhaalslag specifieke vergunningen direct ambtshalve aanpassen

Aspect	Kenmerken/ gevolgen
Uitvoering	Dit omvat alle bedrijven vallend onder de geselecteerde criteria. Centrale aanpak via een taskforce of aanpak via de regio's. Aangezien de aanpak projectmatig is, kan dit door Rijkswaterstaat zelf worden uitgevoerd of als project (gedeeltelijk) op de markt worden gezet.
Beheersing risico's	Specifieke tekortkomingen met betrekking tot wet- en regelgeving in watervergunningen worden op korte termijn ambtshalve aangepast.
Globale kostenraming	Globale kostenraming scenario 3: ambtshalve aanpassen vergunningen: - aanname: selectie van 100 vergunningen - rekening houdend met een beperktere tijdsbesteding van 40 uur per vergunning wegens alleen ambtshalve aanpassingen zijn hiervoor benodigd 4.000 uren = 3 arbeidsjaren - kosten voor aanpassen vergunningen door RWS = EUR 300.000 - kosten voor aanpassen vergunningen door markt = EUR 800.000 De uitgangspunten voor de kostenraming zijn opgenomen in paragraaf 2.2.
Inschatting doorlooptijd	De doorlooptijd vanaf het moment van start van de inhaalslag wordt geschat op circa één jaar, bij een aanname van 100 ambtshalve aan te passen vergunningen. Het aantal aan te passen vergunningen hangt af

Aspect	Kenmerken/ gevolgen
	van de omvang van de selectie die wordt gemaakt. Dit betreft het bezien en het aanpassen van de vergunningen (exclusief eventuele bezwaar- en beroepsprocedures).
Voordelen	Specifieke tekortkomingen door niet voldoen aan regelgeving worden op korte termijn ambtshalve aangepast, waardoor de aangepaste vergunningen op deze punten actueel en adequaat zijn. De kosten en inzet van capaciteit voor de inhaalslag zijn relatief beperkt, doordat alleen een selectie van vergunningen wordt aangepast.
Nadelen	Er wordt slechts geactualiseerd op een geselecteerd specifiek aspect. Een deel van de achterstand in actualiteit en adequaatheid zal aanwezig blijven. Dit betreft de niet aangepaste aspecten van de vergunningen die in de selectie zitten en in zijn geheel de vergunningen die niet in de selectie zitten. Nieuwe informatie over wijzigingen van het bedrijf komt niet boven water, omdat vergunningen niet worden bezien. De volledigheid wordt met dit scenario niet aangepakt. In de selectie kunnen ook vergunningen opgenomen zijn die geen aanpassing op korte termijn behoeven. Op ambtshalve gedane aanpassingen aan vergunningen kunnen bezwaren ingediend worden omdat deze wijzigingen niet in afstemming met het bedrijf zijn gedaan, wat in die gevallen kan leiden tot juridische procedures. De betreffende vergunningen zullen later alsnog aangepast moeten worden op onderdelen die niet ambtshalve zijn geactualiseerd. Dit houdt in dat per saldo de totale kosten per vergunning hoger kunnen uitvallen.

3.5 Scenario 4: inhaalslag selectie van vergunningen op andere gronden

In scenario 4 wordt een inhaalslag gemaakt op de achterstand middels het bezien van een selectie van vergunningen. Deze selectie van vergunningen is geen risicogestuurde selectie op vergunningen zoals in de scenario's 2 en 3, maar gebeurt op basis van andere criteria. Dit scenario richt zich op lozingen, waaronder watervergunningen, maar het kan ook betrekking hebben op lozingen onder algemene regels. Hierbij wordt geadviseerd om samen op te trekken met de waterschappen en/of omgevingsdiensten.

De volgende criteria kunnen gebruikt worden voor een selectie van vergunningen:

- gebiedsgerichte selectie van vergunningen, bijvoorbeeld industriële gebieden als Moerdijk en Rijnmond. Vergelijkbare problematiek Rijkswaterstaat en waterschappen met kaderrichtlijn water. Binnen het geselecteerde gebied worden alle lozingen bezien;
- selectie van vergunningen in samenwerking met Wabo bevoegd gezag (in kader van inventarisatie ZZS), bijvoorbeeld binnen het werkgebied DCMR zoals gedaan is in de pilot;
- volksgezondheids- en natuurrisico's, bijvoorbeeld nabij drinkwaterinnamepunten en zwemwatergebieden of nabij natuurgebieden (bijvoorbeeld Naardermeer, Biesbosch of Waddenzee). Binnen het geselecteerde gebied worden alle lozingen bezien;
- specifieke bedrijfstakken zoals bijvoorbeeld rwzi's waar sprake is van indirecte lozingen en chemische industrie.

De volgende tabel geeft de kenmerken en gevolgen van scenario 4 weer.

Tabel 3.5 Kenmerken en gevolgen scenario 4: inhaalslag selectie van vergunningen op andere criteria

Aspect	Kenmerken/gevolgen
Uitvoering	Dit omvat alle bedrijven vallend onder de geselecteerde criteria. Centrale aanpak via een taskforce of aanpak via de regio's. Afhankelijk van het gehanteerde selectie criterium zal een specifieke regionale dienst voor de hand liggen als regiehouder en uitvoerder. De aanpak is projectmatig en kan door Rijkswaterstaat zelf worden uitgevoerd of als project op de markt worden gezet.

Aspect	Kenmerken/gevolgen
Beheersing risico's	Alle vergunningen in een specifiek gebied of aandachtsveld worden op korte termijn gezien.
Globale kostenraming	De kosten voor dit scenario zijn sterk afhankelijk van de selectiecriteria die worden gehanteerd en de selectie die daarmee wordt gemaakt. Mogelijk is ook samenwerking met andere partijen benodigd. Kosten voor dit scenario zijn daarom vanuit deze pilot niet in te schatten.
Inschatting doorlooptijd	De doorlooptijd van dit scenario is sterk afhankelijk van de selectiecriteria die worden gehanteerd en de selectie die daarmee wordt gemaakt. Mogelijk is ook samenwerking met andere partijen nodig. De doorlooptijd voor dit scenario is daarom vanuit deze pilot niet in te schatten.
Voordelen	Bij de selectie kan rekening worden gehouden met specifieke aandachtspunten anders dan alleen specifieke risico's en regelgeving. De kosten en inzet van capaciteit voor de inhaalslag zouden relatief beperkt kunnen zijn, doordat alleen een selectie van vergunningen wordt gezien. Voor de selectie van vergunningen biedt de doorgelichte selectie van het vergunningenbestand een goede basis als vertrekpunt om in een vervolgslag de actualiteit, adequaatheid en volledigheid van deze vergunningen op orde te brengen.
Nadelen	Er wordt een selectief deel van de watervergunningen gezien. Dit laat de achterstand bij andere vergunningen ongewijzigd. Voor die vergunningen is nog geen basis gelegd om ze actueel, adequaat en volledig te gaan maken. De inhaalslag is gericht op het gezien van alle vergunningen in een (aandachts)gebied. Er worden mogelijk kosten en capaciteit besteed aan vergunningen met een laag risicoprofiel. De inhaalslag is gericht op het gezien van vergunningen. Aanpassen van vergunningen volgt daarna via normale weg.

STRUCTURELE BORGING AANPASSEN WATERVERGUNNINGEN

Uit de pilot volgt dat 75 % van de vergunningen actualisatie behoeft. Ongeacht een eventuele inhaalslag op de achterstand, moet ervoor gezorgd worden dat al deze vergunningen actueel, adequaat en volledig worden. Om te zorgen dat het vergunningenbestand van Rijkswaterstaat op niveau blijft en om te voorkomen dat in de toekomst opnieuw achterstanden ontstaan, adviseren wij op basis van de uitgevoerde pilot een aantal maatregelen te treffen voor structurele borging.

Als eerste adviseren wij het periodiek bezien structureel in te voeren, voort te zetten en te intensiveren. Door het regelmatig bezien van de vergunningen en deze daarop volgend aan te passen:

- voldoet Rijkswaterstaat aan haar wettelijke verplichting/ taak, ook wat betreft 'zorgplicht' in het kader van de Omgevingswet;
- blijven de lozingsvergunningen actueel, adequaat en volledig;
- is er sneller zicht op eventuele opkomende stoffen en consequenties voor de drinkwatervoorziening en kwaliteit van het oppervlaktewater;
- is er een prikkel voor regelmatige afstemming met industrie, andere bevoegd gezagen en drinkwaterbedrijven.

Een lozing op een oppervlaktewater is geen opzichzelfstaande activiteit, maar hangt samen met bedrijfsactiviteiten waarvoor een gemeente of provincie bevoegd gezag is. Het regelmatig bezien van een vergunning zal dan ook zeker op basis van nieuwe documenten, bij voorkeur ook gezamenlijk met het Wabo-bevoegd gezag, moeten plaatsvinden. Uiteindelijk dient er namelijk sprake te zijn van een integraal oordeel over de milieuaspecten. Gezien het toenemende belang van het aantal (relevante) lozingen waar Rijkswaterstaat als adviseur optreedt, adviseren wij om het bezien ook toe te passen op de indirecte lozingen, dit in samenwerking met het Wabo bevoegd gezag. Dit is nieuw ten opzichte van de huidige werkwijze. Geadviseerd wordt de organisatie van Rijkswaterstaat hiervoor toe te rusten.

De pilot is gericht op het bezien van verleende vergunningen. Vanuit handhaving kan extra informatie komen die niet in een vergunningdossier is opgenomen en wel kan bijdragen aan het actueel, adequaat en volledig maken van vergunningen. Bij de structurele borging van een actueel, adequaat en volledig vergunningenbestand wordt aanbevolen om afstemming en informatie-uitwisseling tussen vergunningverlening en handhaving te vergroten. Voor de structurele borging van het bezien, adviestaken en het aanpassen van watervergunningen zijn meerdere maatregelen mogelijk die in combinatie kunnen worden ingezet.

Uiteraard is het mogelijk dat Rijkswaterstaat ervoor wil kiezen om geen verandering door te voeren ten opzichte van de huidige werkwijze en organisatie. Dit doet echter geen recht aan de bevindingen vanuit de pilot. Deze autonome situatie noemen wij maatregel 0:

- maatregel 0: geen structurele veranderingen.

Als Rijkswaterstaat ervoor kiest om structureel verandering aan te brengen in de huidige werkwijze en organisatie, zijn de volgende maatregelen gedefinieerd ten behoeve van structurele borging:

- maatregel 1: uitbreiding van de capaciteit;
- maatregel 2: vastleggen van de frequentie van bezien;
- maatregel 3: organisatiewijziging voor het bezien van risicovolle vergunningen.

Deze maatregelen worden hierna toegelicht, waarbij wordt ingegaan op uitvoering, beheersing van risico's, kosten en voor- en nadelen. Het ongewijzigd voortzetten van de huidige situatie (maatregel 0) wordt ook behandeld.

4.1 Maatregel 0: geen structurele veranderingen

Indien middels een projectmatige aanpak de achterstand geheel of gedeeltelijk is ingelopen, beperkt dit de risico's aanzienlijk. Dan kan de keus gemaakt worden om geen nieuwe maatregelen voor structurele borging te treffen. Opgemerkt wordt dat er een groot risico bestaat op het opnieuw vormen van een achterstand.

Indien de achterstand niet projectmatig wordt aangepakt, betekent dit dat er zowel qua achterstand als qua structurele borging geen actie wordt ondernomen. De geconstateerde risico's worden dan op de korte of lange termijn niet aangepakt en worden daarmee zeer waarschijnlijk groter. Deze keuze behoort tot de mogelijkheden maar wordt gezien de resultaten uit de pilot niet geadviseerd.

Onderstaande tabel geeft de kenmerken en gevolgen van het ongewijzigd voortzetten van de huidige situatie weer.

Tabel 4.1 Kenmerken en gevolgen maatregel 0: geen structurele veranderingen

Aspect	Kenmerken/ gevolgen
Uitvoering	Geen structurele gevolgen voor de werkwijze en organisatie.
Beheersing risico's	Bij keuze voor maatregel 0 is een projectmatige inhaalslag noodzakelijk. Het is mogelijk dat de organisatie de wettelijke taken daarna aankan maar de doorlooptijd van vergunningen en druk op de organisatie zullen toenemen. Er blijft een risico dat niet wordt voldaan aan de wettelijke taken.
Globale kostenraming	In principe geen extra kosten ten opzichte van de huidige situatie.
Voordelen	Geen wijzigingen nodig in werkwijze, organisatie en budget.
Nadelen	Als een projectmatige inhaalslag wordt uitgevoerd, zal dit leiden tot nieuwe procedures. Daardoor is het waarschijnlijk dat de achterstand verder oploopt bij het achterwege blijven van maatregelen voor structurele borging.

4.2 Maatregel 1: uitbreiding van de capaciteit

Maatregel 1 betreft het uitbreiden van de capaciteit van de vergunningverleners. Deze uitbreiding wordt aanbevolen omdat uit de pilot gebleken is, dat de huidige beschikbare capaciteit onvoldoende is om alle vergunningen periodiek en tijdig te bezien en waar nodig aan te passen. Tevens zijn er extra werkzaamheden voorzien, naast het bezien van vergunningen en voor zover niet reeds wordt gedaan, zoals het opstellen van adviezen, het op orde brengen en houden van vergunningdossiers, afstemming met handhaving en toevoegen van meet- en monitoringgegevens. Voor een deel gebeuren deze werkzaamheden nu al, maar veelal niet structureel en consequent. Dit zijn dus bijkomende werkzaamheden ten opzichte van de huidige situatie. Gezien de huidige werkbelasting van de vergunningverleners en de omvang van de bijkomende werkzaamheden, wordt geadviseerd om in te zetten op een structurele uitbreiding van de beschikbare capaciteit voor vergunningverlening Waterwet. Capaciteit zou intern gevonden kunnen worden, echter aangezien dit mensen zijn met dezelfde kennis en competenties kan een risico ontstaan voor andere wettelijke taken. Aangezien opbouw van structurele capaciteit tijd kost zou dit tijdelijk ingevuld kunnen worden middels detacheringen, waardoor externe medewerkers functioneren als onderdeel van Rijkswaterstaat.

Als op periodieke basis wordt gezien en het bestand op orde wordt gehouden omvat dit het hele vergunningenbestand. Variabelen hierbij zijn de omloopsnelheid en frequentie van gezien. Daarbij geldt dat na de eerste cyclus van gezien en aanpassen van vergunningen, de tweede cyclus eenvoudiger wordt en minder uren per vergunning benodigd zijn voor gezien en aanpassen. De repeterende gezienactie zal uitsluitend bestaan uit het actualiseren van het dan reeds bestaande (in de eerste cyclus opgestelde) feitenrapport zijn. De hoeveelheid aanpassingen aan vergunningen zullen ook minder worden dan in de eerste cyclus.

Een beperkende factor kan de snelheid van het structureel versterken van de organisatie zijn. Er is een aanloopperiode nodig om de organisatieversterking te verwerven. Door passende scenario's uit te voeren voor het wegwerken van achterstanden wordt tijd gewonnen om de structurele maatregel te implementeren. Tevens mag verwacht worden dat na de uitvoering van een inhaalslag, bij structurele borging de omvang van bevindingen tijdens het gezien en benodigde aanpassingen aan vergunningen zullen afnemen.

Gezien de benodigde kennis en competenties voor de uit te voeren werkzaamheden zal er een gedegen aanvullende opleiding van medewerkers moeten plaatsvinden. Dit is gebaseerd op ervaringen in de organisatie van Rijkswaterstaat, op ervaringen uit de pilot en op ervaringen van de betrokken ingenieursbureaus.

De benodigde capaciteitsuitbreiding hangt met name af van de gewenste cyclus van gezien en aanpassen van het gehele vergunningenbestand. De invloed van andere factoren die door de tijd heen impact kunnen hebben op de benodigde capaciteit is op voorhand lastig in te schatten. Het betreft factoren die zowel de benodigde capaciteit kunnen verminderen als factoren die benodigde capaciteit kunnen opstuwten. Denk bij capaciteit verminderende factoren bijvoorbeeld aan efficiencyvoordeel nadat een eerste volledige cyclus van gezien en aanpassen van vergunningen is uitgevoerd, een door de tijd heen steeds actueler vergunningenbestand en betere dossiervorming en een afname van het aantal vergunningen doordat deze in de toekomst onder algemene regels van de Omgevingswet gaan vallen. Denk bij capaciteit opstuwende factoren bijvoorbeeld aan bijkomende taken voor vergunningverleners als gevolg van de Omgevingswet, het Activiteitenbesluit en het Besluit m.e.r., zoals maatwerkbesluiten en m.e.r.-beoordelingen, en het adviseren aan het Wabo bevoegd gezag. Geadviseerd wordt om na een uitgevoerde projectmatige inhaalslag plus halverwege en aan het einde van een cyclus van gezien en aanpassen van het gehele vergunningenbestand de benodigde inzet te evalueren, zodat deze nauwkeuriger bepaald en zo nodig bijgestuurd kan worden.

Onderstaande tabel geeft de kenmerken en gevolgen van maatregel 1 weer.

Tabel 4.2 Kenmerken en gevolgen maatregel 1: uitbreiding van de capaciteit

Aspect	Kenmerken/gevolgen
Uitvoering	Structurele vergroting van de capaciteit van de vergunningverleners binnen de organisatie van Rijkswaterstaat. Alle vergunningen moeten tijdig kunnen worden gezien en geactualiseerd.
Beheersing risico's	Risico op achterstand in het gezien en aanpassen van vergunningen wordt beperkt.
Globale kostenraming	Globale kostenraming maatregel 1 - uitbreiding capaciteit: - alle vergunningen worden gezien en waar nodig aangepast: 795 vergunningen - hiervoor benodigd zijn voor het gezien 47.700 uren = 34 arbeidsjaren - kosten voor gezien door RWS = EUR 3.500.000 - volgens uit pilot behoeft 25 % geen aanpassing of pas aanpassing op natuurlijk moment: 25 % reductie op 795 vergunningen - hiervoor benodigd zijn voor het aanpassen 35.775 uren = 25 arbeidsjaren - kosten voor aanpassen door RWS = EUR 2.600.000 - totale kosten gezien en aanpassen door RWS = EUR 6.050.000 De benodigde capaciteitsuitbreiding hangt af van de gewenste cyclus van gezien en aanpassen van het gehele vergunningenbestand. Als voorbeeld: bij een cyclus van 4 jaar zijn 34 + 26 = 60 arbeidsjaren in een

Aspect	Kenmerken/gevolgen
	periode van 4 jaar nodig, en is aldus een effectieve inzet van 15 arbeidsjaren benodigd. De uitgangspunten voor de kostenraming zijn opgenomen in paragraaf 2.2.
Voordelen	De werklast bij de vergunningverleners wordt verminderd. Voldoende capaciteit zorgt voor een actueel, adequaat en volledig vergunningenbestand.
Nadelen	Een vergroting van de capaciteit brengt structureel substantiële kosten met zich mee. De beperkte beschikbaarheid bij zowel Rijkswaterstaat als in de markt van personeel met de juiste kennis en competenties is een nadeel in relatie tot de substantiële omvang van de benodigde capaciteit.

4.3 Maatregel 2: vastleggen van de frequentie van bezien

Maatregel 2 betreft het vastleggen van de frequentie van het bezien van vergunningen. Uit de pilot is namelijk gebleken dat in de huidige situatie waarin de frequentie voor een groot deel van de vergunningen niet is vastgelegd⁷, het geregeld bezien niet structureel wordt uitgevoerd. In principe is de hoogste gradatie van vastleggen het verankeren in de wetgeving. Echter, de lijn voor de Omgevingswet is meer gericht op deregulering in plaats van meer wettelijke verplichtingen. Het wordt daarom aanbevolen om de frequentie van bezien ten minste vast te leggen in bestuurlijke afspraken of beleidsregels.

De frequentie van het uitvoeren van een actualisatie is niet wettelijk vastgelegd. Dit kan door het bevoegd gezag zelf worden ingevuld. In de toelichting van de Omgevingswet wordt verwezen naar de toepassing zoals bedoeld in artikel 2.30 Wabo. In artikel 5.38 zijn twee gronden aangewezen voor het actualiseren:

1. ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu;
2. ontwikkeling van technische mogelijkheden ter bescherming van het milieu.

De kosten van deze maatregel leiden indirect tot een hogere werklast en vragen om een organisatie van voldoende capaciteit.

Onderstaande tabel geeft de kenmerken en gevolgen van maatregel 2 weer.

Tabel 4.3 Kenmerken en gevolgen maatregel 2: vastleggen van de frequentie van bezien

Aspect	Kenmerken/ gevolgen
Uitvoering	Er moeten afspraken of beleid binnen de organisatie worden gemaakt en over het toezicht op de naleving hiervan.
Beheersing risico's	Het vastleggen van de frequentie van bezien borgt dat vergunningen daadwerkelijk structureel periodiek worden bezien en verkleint het risico op achterstand en risico's.
Globale kostenraming	Geen aanvullende kosten anders dan administratieve kosten voor vastleggen van de frequentie in afspraken of beleid.
Voordelen	De maatregel borgt het periodiek bezien van vergunningen en het actueel, adequaat en volledig houden van alle vergunningen. Er komt een duidelijk kader waarnaar gehandeld kan worden en dat ook voor de omgeving duidelijkheid biedt.
Nadelen	Vastleggen van frequentie van bezien kan binnen de organisatie ervaren worden als druk verhogend.

⁷ Voor IPPC-inrichtingen is wel verplicht om vier jaar na een nieuwe BREF de vergunning hierop aangepast te hebben.

4.4 Maatregel 3: organisatiewijziging voor het bezien van risicovolle vergunningen

Maatregel 3 betreft een organisatiewijziging gericht op behandeling van risicovolle vergunningen. Alle watervergunningen worden momenteel door alle regionale diensten behandeld. Vergunningen die betrekking hebben op gevaarlijke lozingen/ stoffen of processen vereisen specialistische kennis en betreffen vaak complexe situaties. Met deze maatregel wordt geadviseerd om, vergelijkbaar met de BRZO-aanpak van het Wabo-bevoegd gezag, de behandeling van dit type vergunningen te concentreren bij één team. Op die manier kan de specialistische kennis gebundeld worden en kunnen andere regionale diensten ontlast worden door het wegvallen van deze complexe vergunningen.

Aangezien er uitgegaan wordt van een herschikking brengt deze maatregel weinig structurele kosten met zich mee. Wel brengt het vormen van een dergelijk team, het maken van bestuurlijke afspraken en het mandateren van bevoegdheden (eenmalige) kosten voor de organisatie met zich mee.

Onderstaande tabel geeft de kenmerken en gevolgen van maatregel 3 weer.

Tabel 4.4 Kenmerken en gevolgen maatregel 3: organisatiewijziging voor het bezien van risicovolle vergunningen

Aspect	Kenmerken/gevolgen
Uitvoering	Opzetten specialistisch team voor behandeling van risicovolle complexe vergunningen, ook de vergunningen die nu door andere regionale diensten behandeld worden.
Beheersing risico's	Specialistische kennis wordt gebundeld waardoor deze beter kan worden benut, ontwikkeld en geborgd en het risico op onjuiste beoordeling van risicovolle complexe vergunningen wordt verkleind.
Globale kostenraming	Geen aanvullende kosten anders dan administratieve kosten voor vorming en mandatering.
Voordelen	Specialistische kennis over gevaarlijke lozingen/ stoffen wordt gebundeld en kennisopbouw wordt verankerd. Minder kans op onjuiste beoordeling van risicovolle complexe vergunningen. Regionale diensten worden ontlast. Vanuit het specialistische team kan geanticipeerd worden op nieuwe regelgeving en zo nodig kunnen projectmatige acties worden ondernomen, ter ondersteuning van de reguliere structurele aanpak van bezien door regionale diensten.
Nadelen	In relatie tot het advies om nauwer samen te werken met de omgevingsdiensten, is het een nadeel dat de fysieke afstand van één organisatie de samenwerking complexer maakt. De afstand van Rijkswaterstaat tot de bedrijven wordt ook groter. Het wordt mogelijk een klein team met een beperkt aantal medewerkers, uitgaande van de totale hoeveelheid complexe vergunningen.

ADVIES

Pilotonderzoek

In opdracht van Rijkswaterstaat heeft de combinatie van adviesbureaus Witteveen+Bos en Royal HaskoningDHV een pilot bezien watervergunningen uitgevoerd.

De doelen van de pilot waren als volgt:

- 4 in beeld brengen welke (eventuele) acties nodig zijn om de vergunningen van de pilotbedrijven in overeenstemming te brengen met de beleidsdoelstellingen en wetgeving, waaronder beste beschikbare technieken, mede ten aanzien van ZZS⁸, potentiële ZZS en opkomende stoffen;
- 5 in beeld brengen wat de effectiviteit is van het bezien van vergunningen (opbrengst versus kosten) en welke knelpunten worden ervaren bij de werkzaamheden (bijvoorbeeld capaciteit, kennis, procedures, regelgeving et cetera) en hiervoor een samenvattend projectrapport op te stellen;
- 6 op basis van deze pilotbedrijven een advies op te stellen voor Rijkswaterstaat ten behoeve van de uitvoering van het actualiseren van de overige watervergunningen van Rijkswaterstaat.

Het onderzoek heeft geresulteerd in twee rapporten, een onderzoeksrapport en dit adviesrapport.

In het onderzoeksrapport is het onderzoek gerapporteerd en zijn de eerste twee van bovenstaande doelen uitgewerkt. De onderzoeksmethodiek, de uitgangspunten en de resultaten van de pilot zijn gepresenteerd. Tevens zijn de effectiviteit van het bezien van de watervergunningen en de geconstateerde knelpunten beschreven.

De pilot heeft voorts geresulteerd in 66 bedrijfsrapportages waarin per bedrijf een overzicht is gegeven van de bedrijfsprocessen, het vergunningenbestand, de lozingseisen en een (actueel) stoffenoverzicht. De watervergunningen zijn beoordeeld op actualiteit en adequaatheid en het vergunningdossier is beoordeeld op volledigheid. Vervolgens is per bedrijf een maatadvies opgesteld voor de benodigde vervolgacties.

Mogelijke scenario's en maatregelen voor vervolgaanpak

In voorliggend adviesrapport wordt in dit hoofdstuk een advies gegeven voor de aanpak van de actualisatie van het hele bestand industriële watervergunningen van Rijkswaterstaat, doel 3. Om te komen tot dit advies zijn verschillende scenario's uitgewerkt voor een mogelijke inhaalslag:

- scenario 1: een inhaalslag die het bezien van alle vergunningen omvat;
- scenario 2: een inhaalslag gericht op het bezien van potentieel risicovolle vergunningen;
- scenario 3: een inhaalslag gericht op het direct ambtshalve aanpassen van vergunningen op een specifiek onderdeel zoals BBT-regelgeving of ZZS-beleid;
- scenario 4: een inhaalslag gericht op het bezien van een selectie van vergunningen op andere gronden dan risico's, zoals een gebiedsgerichte selectie van vergunningen, selectie van vergunningen Wabo bevoegd gezag of een bedrijfstakgestuurde selectie van vergunningen.

⁸ Zeer Zorgwekkende Stoffen; de criteria die bepalen of een stof een ZZS is, zijn opgenomen in artikel 1.3c van de Activiteitenregeling.

Daarnaast zijn verschillende maatregelen voorgesteld ten behoeve van structurele borging van het proces om de watervergunningen actueel en adequaat te houden:

- maatregel 1: uitbreiding van de capaciteit;
- maatregel 2: vastleggen van de frequentie van bezien;
- maatregel 3: organisatiewijziging voor het bezien van risicovolle vergunningen.

Advies inhaalslag

Op basis van de bevindingen uit de pilot en uitwerking van verschillende scenario's en maatregelen adviseert Witteveen+Bos/Royal HaskoningDHV om een projectmatige selectieve inhaalslag te maken om de watervergunningen die het meest urgent aanpassing behoeven weer actueel en adequaat te krijgen (scenario 2).

Idealiter zou de achterstand volledig weggewerkt worden (scenario 1). Echter, uitvoering daarvan vergt een dusdanig grote inspanning dat dit niet realistisch in een overzienbare doorlooptijd gedaan kan worden. Daarom wordt een inhaalslag op een selectie van het vergunningenbestand geadviseerd. Het meest voor de hand liggend is een focus op de vergunningen die op korte termijn aanpassing behoeven, dus een aanpak van de meest urgente vergunningdossiers. Dit zijn de vergunningen waarbij risico's als gevolg van het niet adequaat, actueel en volledig zijn van de vergunning het grootst worden geacht. Volgend uit de pilot is dit circa 25 % van het totale vergunningenbestand. Op basis van de bevindingen uit de pilot zijn criteria ontwikkeld die als handvat kunnen dienen om de juiste vergunningdossiers te selecteren. Definitieve selectiecriteria het scenario 2 wordt toegepast, kunnen definitieve selectiecriteria samengesteld worden.

Op het moment dat Rijkswaterstaat constateert dat specifieke regelgeving niet tijdig wordt geïmplementeerd in vergunningen, kan scenario 3 ingezet worden om dit op korte termijn alsnog te realiseren. Hierbij worden vergunningen op specifieke onderdelen ambtshalve aangepast, zonder ze eerst volledig te bezien.

De achterstand kan gedeeltelijk ook gebieds- of themagericht aangepakt worden (scenario 4). Dit kan parallel en aanvullend aan scenario 2 worden ingericht. Geadviseerd wordt om met andere partijen te verkennen in hoeverre hiertoe noodzaak is en/of hieraan behoefte bestaat.

Advies structurele borging

Op basis van de bevindingen uit de pilot en uitwerking van verschillende scenario's en maatregelen adviseren wij ten behoeve van een goede structurele borging een structurele capaciteitsuitbreiding (maatregel 1).

Uit de pilot is gebleken dat de huidige beschikbare capaciteit van vergunningverlening bij Rijkswaterstaat onvoldoende is om alle vergunningen periodiek en tijdig te bezien en waar nodig aan te passen. Hierdoor is een achterstand ontstaan. De huidige capaciteit is eveneens onvoldoende om het resterende deel van het vergunningenbestand (50 %) dat niet in de inhaalslag wordt aangepakt, op orde te brengen. Wij adviseren om dit deel van het vergunningenbestand in de structurele aanpak op te nemen. Verder zijn, samenhangend met het structureel bezien en aanpassen, bijkomende werkzaamheden voorzien ten opzichte van de huidige situatie.

Om dit proces van actueel houden van watervergunningen in de bedrijfsvoering van Rijkswaterstaat goed in te bedden, adviseren wij het vastleggen van de frequentie van bezien (maatregel 2), bij voorkeur in wet- en regelgeving. Indien dit niet in lijn met de Omgevingswet is te brengen, dan vastlegging van de frequentie van bezien op een onderliggend niveau van (interne) regelgeving.

Uit de bevindingen in de pilot is niet direct een noodzaak voor een organisatiewijziging (maatregel 3) naar voren gekomen. Geadviseerd wordt om samen met de regionale diensten na te gaan in hoeverre deze maatregel meerwaarde kan bieden bij de structurele borging.

Bijlage(n)

BIJLAGE: GEBRUIKTE AFKORTINGEN

BBT	Beste beschikbare technieken
BREF	Best Available Techniques Reference Document
BREF CWW	BREF Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector (juni 2016)
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond, de Milieudienst van het Rijnmond gebied
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control, EU Richtlijn 1996/61/EC (vervangen door RIE)
KRW	Europese Kaderrichtlijn Water
(p)ZZS	Potentiële Zeer Zorgwekkende Stoffen
RIE	Richtlijn Industriële Emissies, EU-Richtlijn 2010/75/EU
RWS	Rijkswaterstaat
Rwzi	rioolwaterzuiveringsinstallatie, in beheer bij een overheidsorgaan (waterschap)
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen

